

Slechte eetgewoonten en ongezonde voeding kunnen bijdragen aan gezondheidsverschillen.

Er zijn in Nederland kinderen die bijvoorbeeld met een lege maag naar school komen. In 2023 heeft de overheid geld beschikbaar gesteld voor gratis (gezonde) schoolmaaltijden op scholen met veel kinderen uit gezinnen met een laag inkomen.

- 2p 18 Beredeneer dat deze maatregel de sociale ongelijkheid op het gebied van gezondheid kan verkleinen. Gebruik in je redenering de omschrijving van het kernconcept sociale ongelijkheid.

Opgave 4 Heerlens Heitje

Bij deze opgave horen figuur 1 en tekst 4 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Nederland is Europees kampioen vrijwilligerswerk. Bijna de helft van de Nederlanders verricht ten minste één keer per jaar onverplicht en onbetaald werk voor anderen of de samenleving.

De gemeente Heerlen bungelt echter in vergelijking met 50 andere grote gemeenten in Nederland onderaan. Ook op andere terreinen is de maatschappelijke betrokkenheid gering. Zo heeft Heerlen ook het laagste percentage burgers dat actief is in verenigingen. Hoewel nader onderzoek naar de oorzaken hiervan nog nodig is, is al wel gevonden dat de gemeente Heerlen ook behoort tot de gemeenten met het laagste vertrouwen van burgers in elkaar.

Om de betrokkenheid van burgers te vergroten en vrijwilligerswerk te stimuleren, is de gemeente Heerlen in 2019 gestart met het Heerlens Heitje, een eigen digitale munt. Hierover gaat tekst 4.

Gebruik de inleiding van deze opgave.

- 1p 19 Beredeneer dat de mate waarin mensen vrijwilligerswerk doen een indicator kan zijn voor de mate van sociale cohesie in Heerlen. Gebruik in je redenering:
- de omschrijving van het kernconcept sociale cohesie;
 - informatie uit de inleiding die je redenering ondersteunt.

Zie de inleiding en gebruik figuur 1.

Voorafgaand aan de invoering van het Heerlens Heitje heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) onderzoek gedaan naar de mate waarin mensen vrijwilligerswerk doen in Heerlen. In figuur 1 staan uitkomsten van dit onderzoek.

- 2p 20
- Formuleer een hypothese die bevestigd wordt door de gegevens in figuur 1.
 - Benoem de afhankelijke variabele en de onafhankelijke variabele in de hypothese.

Gebruik figuur 1.

- 1p 21 Leg uit dat er in figuur 1 sprake is van een correlatie tussen de variabelen. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip correlatie;
 - gegevens uit figuur 1.

Gebruik regel 1 tot en met 17 van tekst 4.

- 2p 22 Leg uit dat er bij het Heerlens Heitje-project sprake is van samenwerking. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept samenwerking;
 - informatie uit regel 1 tot en met 17 van tekst 4 waarin het kernconcept samenwerking te herkennen is.

Gebruik tekst 4.

Het Heerlens Heitje is ingevoerd om de sociale cohesie onder burgers te vergroten. Er zijn verschillende factoren die de sociale cohesie kunnen bevorderen, zoals gedeelde normen en waarden.

- 2p 23 Leg uit welke **andere** factor die sociale cohesie kan bevorderen, wordt ingezet met de invoering van het Heerlens Heitje. Gebruik in je uitleg informatie uit tekst 4 waarin deze factor te herkennen is.

Gebruik tekst 4.

Met de rationele keuzetheorie kan behalve crimineel gedrag ook ander gedrag verklaard worden.

Ondanks het feit dat de maatschappelijke betrokkenheid in Heerlen gering lijkt te zijn, lijkt het Heerlens Heitje aan te slaan onder de bewoners.

- 2p 24 Geef hiervoor een verklaring met behulp van de rationele keuzetheorie. Gebruik in je verklaring:
- een omschrijving van de rationele keuzetheorie;
 - informatie uit tekst 4 die je verklaring ondersteunt.

Gebruik tekst 4.

Het Heerlens Heitje is door de gemeente en haar partners ingevoerd om bindingen tussen burgers te bevorderen.

- 2p 25 Leg uit dat er tussen deelnemers aan het Heerlens Heitje bindingen kunnen ontstaan. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het hoofdconcept binding;
 - informatie uit tekst 4 waaruit binding blijkt.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.